

Piotr Wyżnikiewicz
ZSP im. St. Staszica
W Wieruszowie

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII

Przedmiot oceny z religii zawiera kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze. W wartościowaniu oceny z religii nauczyciel uzupełnia dydaktyczny zakres oceny wymiarem duszpasterskim, czyli ideałem życia chrześcijańskiego.

W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

1. Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania.
2. Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodziców na ich zapotrzebowanie lub gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).
3. Instruktywność – wskazanie na występujące braki.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

Prowadzenie zróżnicowanych form i rodzajów kontroli:

1. Kontrola wstępna (dokonanie diagnozy wiedzy i umiejętności w początkowej fazie kształcenia).
2. Kontrola bieżąca (sprawdzanie w trakcie trwania procesu kształcenia).
3. Kontrola końcowa (dotyczy zakońzonego etapu kształcenia).
4. Kontrola dystansowa (zbadanie trwałości wyników po pewnym okresie od zakończenia procesu).

Metody kontroli i oceny:

1. Konwencjonalne (bieżąca kontrola, prace pisemne, posługiwanie się książką, ćwiczenia praktyczne, kontrola graficzna, obserwacja uczniów w toku ich pracy itp.).
2. Techniczne sposoby kontrolowania procesu dydaktycznego (kontrola i ocena przy pomocy zróżnicowanych zadań testowych).

Sposoby oceniania:

Wartościowanie gestem, słowem, mimiką, stopniem.

Ocenie podlegają:

1. Pisemne prace kontrolne dwa razy w ciągu semestru, obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela do dwóch tygodni. Ponadto kartkówki; zakres ich materiału powinien obejmować nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne lub materiał podstawowy. Pisemne prace kontrolne są do wglądu uczniów, a rodziców na ich zapotrzebowanie. Nauczyciel ma prawo do niepodawania terminu prac kontrolnych, jeżeli uczniowie dezorganizują proces oceny osiągnięć przez absencję, ucieczki z lekcji itp.
2. Odpowiedzi ustne z zakresu trzech ostatnich lekcji.
3. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp.
4. Praca domowa: krótkoterminowa i długoterminowa, kontrolowana na bieżąco.
5. Ocena ze znajomości podstawowych prawd wiary zdobywana podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej.
6. Zeszyt: sprawdzany podczas odpowiedzi i według decyzji nauczyciela. Jeden raz w semestrze kompleksowa ocena zeszytu.
7. Pilność, systematyczność, umiejętności i osiągnięcia, odnotowywane na bieżąco w postaci plusów i minusów w karcie obserwacji uczniów danej klasy (prowadzonych przez nauczyciela). Przygotowanie do poszczególnych lekcji religii (posiadane materiały, zeszyt przedmiotowy).
8. Przygotowanie do poszczególnych katechez.
9. Korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych.
10. Znajomość podstawowych prawd wiary i modlitw, sprawdzona w formie pisemnej lub ustnej.
11. Zaangażowanie w przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości szkolnych o charakterze religijnym, zaangażowanie w przygotowanie gazetek szkolnych, udział w konkursach religijnych, współpraca ze wspólnotą parafialną.
12. Inne możliwości stwarzające podstawę oceniania.

Ilość ocen:

W ciągu jednego semestru nauczyciel wystawia każdemu uczniowi co najmniej trzy oceny cząstkowe.

Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

1. Ilość i jakość prezentowanych wiadomości.
2. Zainteresowanie przedmiotem.
3. Stosunek do przedmiotu.
4. Pilność i systematyczność.
5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w życiu.
6. Postawa.

Kontrola i ocena w religii nie dotyczy wyłącznie sprawdzenia wiadomości, lecz także wartościowania umiejętności, postaw, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli, odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą.

Poprawianie:

Promuje się systematyczne ocenianie w ciągu semestrów połączone z możliwością poprawiania. W wyjątkowych uzasadnionych sytuacjach poprawianie może odbywać się bezpośrednio przed wystawianiem oceny semestralnej lub końcoworocznej. Przeprowadza się je według ustaleń osób zainteresowanych w terminie i z zakresu wskazanego przez nauczyciela religii z zastosowaniem formy pisemnej lub ustnej.

Klasyfikacja:

Uczeń może być niesklasyfikowany z religii, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie edukacji. Uczeń niesklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.

Przy wystawieniu oceny śródrocznej i rocznej przyjmuje się następujące zasady: ocena nie będzie miała charakteru średniej arytmetycznej ocen cząstkowych; znaczący wpływ mają przede wszystkim oceny uzyskane (w semestrze lub w ciągu całego roku szkolnego) z prac kontrolnych, dłuższych wypowiedzi, referatów, o ile prezentacja ich przyjmie formę wypowiedzi ustnej oraz innych form pracy o charakterze samodzielnym. Uczeń, który przystąpi do olimpiady czy konkursu religijnego i pomyślnie ukończy co najmniej etap szkolny, będzie mógł uzyskać podniesienie oceny końcoworocznej o jeden stopień.

Oceny wystawiane są gradualnie, tzn., że jeżeli uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, ale nie spełnia wymagań na ocenę dostateczną, otrzymuje ocenę dopuszczającą. Przykład: Jeżeli uczeń zdobywa dobre czy bardzo dobre oceny ze sprawdzianów i odpowiedzi ale nie prowadzi zeszytu, lub nie zna podstawowych modlitw pacierza otrzymuje na koniec ocenę dopuszczającą

Ustalenie wymagań programowych w obrębie poszczególnych poziomów oraz zastosowanie ich w określonych ocenach osiągnięć uczniów

Ocena NIEDOSTATECZNA

Katechizowany:

- Wykazuje rażący brak wiadomości programowych.
- Wykazuje brak jedności logicznej między wiadomościami.
- Prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk.
- Przejawia nieumiejętność stosowania wiedzy.
- Podczas przekazywania informacji popełnia bardzo liczne błędy.
- Posiada niepoprawny styl wypowiedzi.
- Nie wykazuje się znajomością pacierza (zestaw obowiązkujących modlitw katecheta podaje poniżej).
- Nie posiada zeszytu.
- Lekceważy przedmiot.
- Nieodpowiednio zachowuje się na lekcji.
- Wyraża lekceważący stosunek do wartości religijnych.
- Opuszcza lekcje religii.

- Inne uwarunkowania indywidualne ucznia wskazujące na ocenę niedostateczną.

Wymagania konieczne

Uwarunkowania osiągnięcia oceny DOPUSZCZAJĄCEJ

Katechizowany:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Posiada luźno zestawiony poziom wiadomości programowych.
- Prezentuje mało zadawalający poziom postaw i umiejętności.
- Wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień.
- Przejawia brak podstawowej umiejętności wyjaśniania zjawisk.
- Nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.
- Podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy, wykazuje niepoprawny styl wypowiedzi, posiada trudności w wystawianiu.
- Nie prowadzi zeszytu, lub dość często nie przynosi go na lekcję..
- Posiada problemy ze znajomością pacierza.
- Wykazuje poprawny stosunek do religii.
- Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dopuszczającą.

Wymagania podstawowe

Uwarunkowania osiągnięcia oceny DOSTATECZNEJ

Katechizowany:

- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności.
- Prezentuje podstawowe treści materiału programowego z religii.
- Wykazuje się wiadomościami podstawowymi, połączonymi związkami logicznymi.
- Dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela.
- Potrafi stosować wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych przy pomocy nauczyciela.
- W przekazywaniu wiadomości z religii popełnia niewielkie i nieliczne błędy.
- Komunikuje wiedzę wybiórczo.
- Posiada pełną znajomość pacierza.
- W zeszycie ucznia sporadyczne braki notatek, prac domowych.
- Prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem.
- Stara się uczestniczyć w życiu parafii.
- Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące ocenę dostateczną.

Wymagania rozszerzające

Uwarunkowania osiągnięcia oceny DOBREJ

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi.
- Poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska inspirowane przez nauczyciela.
- Stosuje wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych inspirowanych przez nauczyciela.
- Podczas wypowiedzi nie popełnia rażących błędów stylistycznych.
- W zeszycie posiada wszystkie notatki i prace domowe.
- Podczas lekcji posiada określone pomoce (podręcznik, zeszyt i inne) i korzysta z nich.
- Systematycznie uczestniczy w zajęciach religii.
- Jest zainteresowany przedmiotem.
- Włącza się w przeżycia i dynamikę roku liturgicznego.
- Wykazuje się dobrą umiejętnością zastosowania zdobytych wiadomości.
- Postawa ucznia nie budzi wątpliwości.
- Stara się być aktywnym podczas lekcji.
- Inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę dobrą.

Wymagania dopełniające

Uwarunkowania osiągnięcia oceny BARDZO DOBREJ

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dobrej.
- Opanował pełny zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii.
- Prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ.
- Właściwie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska bez ingerencji nauczyciela.
- Umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi.
- Wzorowo prowadzi zeszyt i odrabia prace domowe.
- Aktywnie uczestniczy w religii.
- Postępuje bez żadnych zastrzeżeń.
- Jest pilny, systematyczny, zainteresowany przedmiotem.
- Chętnie i systematycznie uczestniczy w życiu parafii.
- Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego.
- Stara się być świadkiem wyznawanej wiary.
- Inne możliwości indywidualne ucznia promujące ocenę bardzo dobrą.

Wymagania ponadprogramowe

Uwarunkowania osiągnięcia oceny CELUJĄCEJ

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej.
- Wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii własnego poziomu edukacji.
- Prezentuje wiadomości powiązane ze sobą w systematyczny układ.
- Samodzielnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi, swobodą w posługiwaniu się terminologią przedmiotową i inną.
- Angażuje się w pracach pozalekcyjnych, np. gazetki religijne, montaż sceniczne, pomoce katechetyczne itp.
- Uczestniczy w konkursach wiedzy religijnej.
- Twórczo uczestniczy w życiu parafii, np. należy do organizacji i ruchów katolickich, uczestniczy w pielgrzymkach itp.
- Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Poznane prawdy wiary stosuje w życiu.
- Inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę celującą.

Istnieje możliwość **poprawiania** oceny na bieżąco.

Uczeń, który przystąpi do **olimpiady** czy konkursu religijnego i otrzyma zadowalającą ilość punktów (wg regulaminu) na etapie szkolnym, może uzyskać ocenę celującą tylko jako ocenę cząstkową, natomiast udział w etapie przynajmniej diecezjalnym może być podstawą do wystawienia oceny semestralnej lub końcoworocznej celującej.

Na ocenę z religii składają się kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze. Kontrola i ocenie podlegają więc: wiedza, umiejętności, zdolności twórcze, rozwój zainteresowań, kształtowanie cech charakteru, woli, odpowiedzialności za własne czyny, wytrwałość, pracowitość, kultura osobista, zdolność postrzegania różnych sytuacji z perspektywy wiary.

Na lekcji religii określa się jako zamierzone cele kształtowanie konkretnych postaw, jakie pragniemy w uczniu kształtować, jednak nie podlegają one ocenie.

PODSTAWOWE MODLITWY PACIERZA:

1. MODLITWA PAŃSKA(Ojcze nasz...)
2. POZDROWIENIE ANIELSKIE (Zdrowaś Maryjo...)
3. SKŁAD APOSTLSKI(Wierzę w Boga...)
4. PRZYKAZANIA BOŻE
5. PRZYKAZANIA KOŚCIELNE (NOWE)
6. PRZYKAZANIE MIŁOŚCI
7. ANIOŁ PAŃSKI

8. GŁÓWNE PRAWDY WIARY
9. UCZYNKI MIŁOSIERDZIA CO DO CIAŁA
10. UCZYNKI MIŁOSIERDZIA CO DO DUSZY
11. AKTY: WIARY, NADZIEI, MIŁOŚCI, ŻALU
12. MODLITWA DO ANIOŁA STRÓŻA
13. POD TWOJĄ OBRONĘ
14. WARUNKI DOBREJ SPOWIEDZI (Warunki sakramentu pokuty)
15. SAKRAMENTY
16. 7 GRZECHÓW GŁÓWNYCH
17. DARY DUCHA ŚWIĘTEGO
18. OSIEM BŁOGOSŁAWIENSTW

Wymagania ogólne dla technikum:

I. Analiza i interpretacja tekstów o charakterze religijnym. Uczeń potrafi rozpoznać teksty biblijne i religijne; rozwija zainteresowania różnymi dziedzinami religii; odkrywa wartość egzystencjalną analizowanych tekstów, wykorzystuje poznane teksty biblijne i religijne w pogłębionej dyskusji na temat Kościoła i religii.

II. Socjalizacja kościelna. Uczeń odkrywa swoje miejsce i zadania w Kościele; potrafi scharakteryzować wyzwania stojące przed katolikiem po przyjęciu sakramentu bierzmowania.

III. Odkrywanie powołania chrześcijańskiego. Uczeń interpretuje egzystencjalnie wiedzę religijną, którą zdobył, posługując się cytatami biblijnymi; korzysta z różnorodnych źródeł informacji i dokonuje hierarchizacji na temat Kościoła i religii.

II. Socjalizacja kościelna. Uczeń odkrywa swoje miejsce i zadani w Kościele; potrafi scharakteryzować wyzwania stojące przed katolikiem po przyjęciu sakramentu bierzmowania.

III. Odkrywanie powołania chrześcijańskiego. Uczeń interpretuje egzystencjalnie wiedzę religijną, którą zdobył, posługując się cytatami biblijnymi, zadań spoczywających na katoliku względem rodziny i społeczności, w których żyje.

IV. Tworzenie wypowiedzi, obserwacje i doświadczenia. Uczeń pogłębia umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami biblijnym i innymi tekstami o charakterze religijnym i z własnymi zainteresowaniami; korzysta z różnych źródeł informacji (własnych obserwacji, doświadczeń, tekstów, map, tabel, fotografii, filmów).

Wymagania szczegółowe:

Uczeń:

- charakteryzuje cel, przedmiot i formy Objawienia Bożego,
- rozróżnia objawienie naturalne, nadprzyrodzone i prywatne,
- określa, na podstawie wybranych tekstów biblijnych, przymioty Boga,
- interpretuje Imię Boga *Jestem, który Jestem*,
- uzasadnia wiarę w istnienie Boga,
- wyjaśnia, w czym przejawia się miłość Boga do człowieka (miłosierdzie Boże),
- określa, dlaczego człowiek powinien wierzyć w Opatrzność Bożą,
- wyjaśnia, w czym wyraża się Wszechmoc Boga,
- interpretuje teksty o Bogu Stwórcy i Jego dziele,
- charakteryzuje zadania, jakie wyznaczył człowiekowi Bóg Stwórca,
- charakteryzuje relację między wiarą a naukami przyrodniczymi oraz między wiarą a ewolucyjną wizją świata.
- ukazuje rolę Jezusa Chrystusa w historii ludzkości i człowieka wierzącego,
- prezentuje charakterystyczne cechy obrazu Jezusa w poszczególnych Ewangeliach,
- wyjaśnia związek Jezusa Chrystusa z założonym przez Niego Kościołem,
- formułuje argumenty katolickie wobec współczesnych poglądów nawiązujących do gnozy, arianizmu, monofizytyzmu, nestorianizmu i manicheizmu.

- wyjaśnia wiarę chrześcijan w Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa i jej związek z powszechnym zmartwychwstaniem umarłych,
- ukazuje, na czym polega powtórne przyjście Jezusa Chrystusa,
- uzasadnia, jaki jest związek rzeczy ostatecznych człowieka z wypełnieniem powołania chrześcijańskiego,
- uzasadnia sens modlitwy za zmarłych,
- interpretuje symbolikę dzieł sztuki dotyczących rzeczy ostatecznych.
- interpretuje treść dogmatów maryjnych,
- charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym, posługując się cytatami biblijnymi,
- uzasadnia, dlaczego Polacy nazywani są *narodem maryjnym*.
- uzasadnia uczestnictwo w liturgii jako pogłębianie więzi z Chrystusem i Kościołem, uzdalniające do wyraźniejszego zaangażowania się po stronie dobra,
- argumentuje rozumienie niedzieli jako czasu świętowania,
- charakteryzuje Eucharystię jako ofiarną ucztę miłości.
- interpretuje na podstawie tekstów liturgicznych czynności wykonywane podczas liturgii sakramentów,
- interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do poszczególnych sakramentów,
- uzasadnia, że święcenia i małżeństwo są sakramentami w służbie innym,
- charakteryzuje teologię sakramentów w służbie komunii.
- wymienia elementy liturgii Kościoła domowego,
- argumentuje potrzebę sprawowania liturgii Kościoła domowego.
- odczytuje człowieczeństwo jako dar zadany człowiekowi,
- uzasadnia wartość prawdy w życiu osoby i społeczności, w której dokonuje się jej rozwój,
- charakteryzuje współczesne nurty myślowe, związane z negacją prawdy, zauważając ich antychrześcijańskie nastawienie,
- charakteryzuje wybrane drogi powołania chrześcijańskiego,
- wskazuje źródła moralności (prawo naturalne, prawo Boże),
- określa specyfikę chrześcijańskiego rozumienia moralności,
- charakteryzuje kryteria czynu moralnego (przedmiot, cel, okoliczności),
- wskazuje praktyczne możliwości nabywania cnót,
- analizuje relacje pomiędzy cnotami Boskimi a cnotami kardynalnymi,
- hierarchizuje nabywane przez chrześcijanina cnoty, ze szczególnym uwzględnieniem miłości,
- ocenia rozumienie godności człowieka w różnych systemach etycznych,
- ocenia konkretne przypadki zachowań moralnych,
- wskazuje ograniczenia wolności człowieka,
- wskazuje sposoby pracy nad sumieniem,
- omawia przykłady właściwie uformowanego sumienia,
- opisuje naturę grzechu jako nieposłuszeństwa człowieka wobec Boga,
- analizuje rolę samowychowania, pracy nad charakterem i odkrywania talentów w realizacji powołania,
- charakteryzuje zagadnienia etyki małżeńskiej i bioetyki (integracja seksualna, AIDS, aborcja, antykoncepcja, eutanazja, transplantacja, klonowanie, zapłodnienie *in vitro*),
- dokonuje oceny zjawisk przełomu wieków (media, reklama, Internet) oraz patologii (narkomania, uzależnienia),
- charakteryzuje podstawowe techniki obrony przed manipulacją,
- opisuje pracę jako drogę realizacji powołania,
- ocenia wartość wytworów kultury ze względu na respektowane wartości,
- argumentuje potrzebę racjonalnego wykorzystania czasu.
- uzasadnia, że inicjatorem modlitwy jest Bóg,
- uzasadnia, dlaczego Jezus Chrystus jest dla chrześcijanina wzorem modlitwy,
- charakteryzuje Modlitwę Arcykapłańską jako wzór modlitwy dla chrześcijan,
- wyjaśnia prawdę, że słowo Boże jest źródłem modlitwy,
- charakteryzuje postaci biblijne oraz świętych, przedstawiając ich jako wzory modlitwy dla chrześcijanina,

- interpretuje wybrane utwory poezji religijnej,
- porównuje wybrane formy modlitwy,
- interpretuje wybrane psalmy,
- wyjaśnia rozmaite rodzaje modlitwy na przykładzie psalmów,
- wyjaśnia rolę modlitwy wspólnotowej.
- odczytuje zadania Kościoła zawarte w mandacie Chrystusowym,
- ukazuje rolę Kościoła w dzisiejszym świecie,
- wskazuje, co Polska, Europa i świat zawdzięczają chrześcijaństwu,
- prezentuje postaci świętych patronów Europy, wskazując na uniwersalizm ich misji (św. Benedykt, Cyryl i Metody) oraz utwierdzenie prawdy o krzyżu (św. Katarzyna Sieneńska, Brygida i Edyta Stein),
- wskazuje kręgi przynależności do Kościoła,
- rozróżnia działania wynikające z realizacji misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej Kościoła,
- wskazuje możliwości zaangażowania świeckich w życie Kościoła,
- uzasadnia poszczególne przykazania kościelne, odnosząc się także do cytatów biblijnych,
- ukazuje rolę i działalność ruchów religijnych w Kościele,
- opisuje specyfikę Kościoła partykularnego (katedra, patronowie, sanktuaria, biskup, seminarium duchowne, działające zgromadzenia zakonne),
- charakteryzuje wspólnotę parafialną,
- wskazuje kierunki ożywienia życia chrześcijańskiego we wspólnocie parafialnej.
- ukazuje męczeństwo chrześcijan w XX wieku i postawę Kościoła wobec totalitaryzmu, zwłaszcza hitleryzmu i komunizmu,
- charakteryzuje pontyfikaty Piusa XII, bł. Jana XXIII i Pawła VI,
- prezentuje zasadnicze tezy nauczania II Soboru Watykańskiego,
- prezentuje wydarzenia, które Jan Paweł II określił mianem grzechów Kościoła oraz potrafi uzasadnić powód ekspiacji podjętej przez tego papieża,
- wskazuje najważniejsze wydarzenia pontyfikatu Jana Pawła II i tezy nauczania tego papieża,
- przybliży pontyfikat Benedykta XVI,
- ukazuje na podstawie nauczania Jana Pawła II w czasie pielgrzymek do Ojczyzny rolę wybranych świętych w dziejach Kościoła i Polski,
- odczytuje z nauczania papieskiego skierowanego do młodzieży sposoby włączenia się w ożywienie Kościoła współczesnego,
- wskazuje w tekście *Ślubów Jasnogórskich* program odnowy Kościoła i narodu.
- uzasadnia prawdę, iż miłość ojczyzny jest jednym z wymiarów realizacji przykazania miłości,
- wyjaśnia zasadę autonomii Kościoła i państwa,
- charakteryzuje uczestnictwo chrześcijanina w życiu społeczeństwa i narodu jako realizację postawy służby,
- ilustruje zasadę, iż działalność polityczno-społeczna jest dążeniem do dobra wspólnego,
- ukazuje znaczenie w życiu chrześcijanina ascezy wspomagającej przezwyciężanie egoizmu i zazdrości,
- przewiduje skutki braku poszanowania dla prawdy w życiu indywidualnym i społecznym, analizuje wpływ poszanowania prawa własności na życie społeczne,
- charakteryzuje chrześcijańską naukę na temat wojny i pokoju (służba wojskowa, obrona konieczna, pacyfizm),
- uzasadnia, że sztuka sakralna jest nośnikiem wartości religijnych i społecznych.
- wyjaśnia pojęcia *wspólnota rodzinna, świadczenie miłości w rodzinie, małżeństwo, ojcostwo i macierzyństwo, wychowanie dzieci, adopcja, zagrożenia życia,*
- charakteryzuje miłość małżonków i wykroczenia przeciwko niej,
- charakteryzuje przymioty małżeństwa chrześcijańskiego: jedność, nierozzerwalność, płodność, sakramentalność;
- opisuje istotę przebaczenia chrześcijańskiego i rolę sakramentu pojednania dla wspólnoty.
- uzasadnia konieczność troski chrześcijanina o misje *ad gentes,*
- prezentuje współczesne nauczanie Kościoła o misjach,
- określa obszary geograficzne pracy misyjnej polskich misjonarzy,

- uzasadnia zaangażowanie chrześcijanina w dzieło apostołstwa,
- wyjaśnia prawdę, że człowiek jest istotą religijną,
- określa, jakich wartości szuka człowiek w religii i czego od niej oczekuje,
- wyjaśnia pojęcie religii,
- przedstawia problematykę dialogu międzyreligijnego,
- wyjaśnia szkodliwość działania sekt.
- charakteryzuje postawy chrześcijanina wobec kultury masowej i elitarnej, arcydzieła i kiczu;
- uzasadnia moralny wymiar dbałości o kulturę języka.

Wymagania ogólne dla Zasadniczej Szkoły Zawodowej:

I. Analiza i interpretacja tekstów o charakterze religijnym. Uczeń potrafi rozpoznać teksty biblijne i religijne; rozwija zainteresowania różnymi dziedzinami religii.

II. Socjalizacja kościelna. Uczeń odkrywa swoje miejsce i zadania w Kościele; potrafi scharakteryzować wyzwania stojące przed katolikiem po przyjęciu sakramentu bierzmowania.

III. Odkrywanie powołania chrześcijańskiego. Uczeń interpretuje egzystencjalnie wiedzę religijną, którą zdobył, posługując się cytatami biblijnymi; korzysta z różnorodnych źródeł informacji i dokonuje hierarchizacji na temat Kościoła i religii.

II. Socjalizacja kościelna. Uczeń odkrywa swoje miejsce i zadani w Kościele; potrafi scharakteryzować wyzwania stojące przed katolikiem po przyjęciu sakramentu bierzmowania.

III. Odkrywanie powołania chrześcijańskiego. Uczeń interpretuje egzystencjalnie wiedzę religijną, którą zdobył, posługując się cytatami biblijnymi, zadań spoczywających na katoliku względem rodziny i społeczności, w których żyje.

IV. Tworzenie wypowiedzi, obserwacje i doświadczenia. Uczeń pogłębia umiejętność wypowiadania się na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami biblijnym i innymi tekstami o charakterze religijnym i z własnymi zainteresowaniami.

Wymagania szczegółowe:

Uczeń:

- charakteryzuje cel, przedmiot i formy Objawienia Bożego,
- rozróżnia objawienie naturalne, nadprzyrodzone i prywatne,
- interpretuje Imię Boga *Jestem, który Jestem*,
- uzasadnia wiarę w istnienie Boga,
- wyjaśnia, w czym przejawia się miłość Boga do człowieka (miłosierdzie Boże),
- określa, dlaczego człowiek powinien wierzyć w Opatrzność Bożą,
- wyjaśnia, w czym wyraża się Wszechmoc Boga,
- zna teksty o Bogu Stwórcy,
- charakteryzuje zadania, jakie wyznaczył człowiekowi Bóg Stwórca,
- prezentuje charakterystyczne cechy obrazu Jezusa w poszczególnych Ewangeliach,
- wyjaśnia związek Jezusa Chrystusa z założonym przez Niego Kościołem,
- wyjaśnia wiarę chrześcijan w Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa i jej związek z powszechnym zmartwychwstaniem umarłych,
- ukazuje, na czym polega powtórne przyjście Jezusa Chrystusa,
- uzasadnia, jaki jest związek rzeczy ostatecznych człowieka z wypełnieniem powołania chrześcijańskiego,
- uzasadnia sens modlitwy za zmarłych,
- interpretuje treść dogmatów maryjnych,
- charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym, posługując się cytatami biblijnymi,
- uzasadnia uczestnictwo w liturgii jako pogłębianie więzi z Chrystusem i Kościołem, uzdalniające do wyraźniejszego zaangażowania się po stronie dobra,
- argumentuje rozumienie niedzieli jako czasu świętowania,
- uzasadnia, że święcenia i małżeństwo są sakramentami w służbie innym,
- wymienia elementy liturgii Kościoła domowego,
- argumentuje potrzebę sprawowania liturgii Kościoła domowego.
- odczytuje człowieczeństwo jako dar zadany człowiekowi,
- charakteryzuje wybrane drogi powołania chrześcijańskiego,

- wskazuje źródła moralności (prawo naturalne, prawo Boże),
- wskazuje praktyczne możliwości nabywania cnót,
- ocenia konkretne przypadki zachowań moralnych,
- wskazuje ograniczenia wolności człowieka,
- wskazuje sposoby pracy nad sumieniem,
- omawia przykłady właściwie uformowanego sumienia,
- opisuje naturę grzechu jako nieposłuszeństwa człowieka wobec Boga,
- analizuje rolę samowychowania, pracy nad charakterem i odkrywania talentów w realizacji powołania,
- charakteryzuje zagadnienia etyki małżeńskiej i bioetyki (integracja seksualna, AIDS, aborcja, antykoncepcja, eutanazja, transplantacja, klonowanie, zapłodnienie *in vitro*),
- dokonuje oceny zjawisk przełomu wieków (media, reklama, Internet) oraz patologii (narkomania, uzależnienia),
- charakteryzuje podstawowe techniki obrony przed manipulacją,
- opisuje pracę jako drogę realizacji powołania,
- uzasadnia, że inicjatorem modlitwy jest Bóg,
- uzasadnia, dlaczego Jezus Chrystus jest dla chrześcijanina wzorem modlitwy
- wyjaśnia prawdę, że słowo Boże jest źródłem modlitwy,
- charakteryzuje postaci biblijne oraz świętych, przedstawiając ich jako wzory modlitwy dla chrześcijanina,
- wyjaśnia rolę modlitwy wspólnotowej.
- odczytuje zadania Kościoła zawarte w mandacie Chrystusowym,
- ukazuje rolę Kościoła w dzisiejszym świecie,
- wskazuje kręgi przynależności do Kościoła,
- wskazuje możliwości zaangażowania świeckich w życie Kościoła,
- ukazuje rolę i działalność ruchów religijnych w Kościele,
- opisuje specyfikę Kościoła partykularnego (katedra, patronowie, sanktuaria, biskup, seminarium duchowne, działające zgromadzenia zakonne),
- charakteryzuje wspólnotę parafialną,
- wskazuje kierunki ożywienia życia chrześcijańskiego we wspólnocie parafialnej.
- ukazuje męczeństwo chrześcijan w XX wieku i postawę Kościoła wobec totalitaryzmu, zwłaszcza hitleryzmu i komunizmu,
- prezentuje zasadnicze tezy nauczania II Soboru Watykańskiego,
- wskazuje najważniejsze wydarzenia pontyfikatu Jana Pawła II i tezy nauczania tego papieża,
- przybliży pontyfikat Benedykta XVI,
- uzasadnia prawdę, iż miłość ojczyzny jest jednym z wymiarów realizacji przykazania miłości,
- wyjaśnia zasadę autonomii Kościoła i państwa,
- ilustruje zasadę, iż działalność polityczno-społeczna jest dążeniem do dobra wspólnego,
- przewiduje skutki braku poszanowania dla prawdy w życiu indywidualnym i społecznym, analizuje wpływ poszanowania prawa własności na życie społeczne,
- charakteryzuje chrześcijańską naukę na temat wojny i pokoju (służba wojskowa, obrona konieczna, pacyfizm),
- wyjaśnia pojęcia *wspólnota rodzinna, świadczenie miłości w rodzinie, małżeństwo, ojcostwo i macierzyństwo, wychowanie dzieci, adopcja, zagrożenia życia*,
- charakteryzuje miłość małżonków i wykroczenia przeciwko niej,
- charakteryzuje przymioty małżeństwa chrześcijańskiego: jedność, nierozzerwalność, płodność, sakramentalność;
- opisuje istotę przebaczenia chrześcijańskiego i rolę sakramentu pojednania dla wspólnoty.
- uzasadnia konieczność troski chrześcijanina o misję *ad gentes*,
- prezentuje współczesne nauczanie Kościoła o misjach,
- określa obszary geograficzne pracy misyjnej polskich misjonarzy,
- uzasadnia zaangażowanie chrześcijanina w dzieło apostołstwa,
- wyjaśnia szkodliwość działania sekt.

W opracowaniu PSO z religii korzystano m.in. z następującej literatury:
Biblioteczka Reformy, MEN o ocenianiu, Warszawa 2000.
Red. S. Kulpaczyński, Ocena w katechezie, Lublin 2001.
J. Szpet, Dydaktyka katechezy, Poznań 1999.
M. Śnieżyński, Zarys dydaktyki dialogu, Kraków 1998.